

RUOTSI, PITKÄ OPPIMÄÄRÄ, kuullunymmärtämiskoe 9.2.2015

Nämä täydet pisteet antavan vastauksen sisällöt eivät sido ylioppilastutkintolautakunnan arvostelua. Lopullisesta arvostelusta päättää tutkintoaineen sensorikunta.

Täydet pisteet antava vastaus sisältää:

- a) – Saksalainen satu (Hannusta ja Kertusta).
 - Ihmiset vaurastuivat.
- b) – Hän oli ollut lapsena / asunut / ollut evakossa/maanpaossa Ruotsissa.
 - Hän tunsi kiitollisuutta ruotsalaisia kohtaan.
- c) – Huhuttiin, että näyttelijät eivät tieneet, miten elokuva loppuisi.
 - Casablancassa ei ollut (sotilaspukuisia) saksalaisia joukkoja/sotilaita.
- d) – Uskottiin, että he antoivat maitoa kotikäärmeille.
 - Epäillään, ettei käärmekulttia oikeasti olisi esiintynyt.
- e) – Ne olivat hyvin koulutettuja / valikoitunutta populaatiota.
 - Niiden piti olla täysin pelottomia/rohkeita.

a)

Reportern: Hej och välkommen till vår historiska fredag. Som vanligt har vi historikern Måns Svensson i studion och han reder ut intressanta frågor som ni lyssnare har ställt. Inger i Gränna undrar hur länge man har bakat pepparkakshus?

Måns: Våra första klara belägg för att man bakat hus av pepparkakor kommer från 1800-talets Tyskland. Det är sannolikt att bröderna Grimms berömda saga om Hans och Greta och häxan som bodde i ett ätbart hus fungerade som inspiration. Den verkliga boomen för pepparkakshus kom efter andra världskriget, då den allmänna välfärdsökningen gjorde att folk hade råd att unna sig den här typen av juldekorationer.

b)

Reportern: Jonas i Ängelholm undrar om det stämmer att det en gång talats skånska i Versailles.

Måns: Det är faktiskt troligt. Ludvig den XV:s hustru, den polska prinsessan Maria Leszczyńska, tillbringade nämligen en del av sin uppväxt i exil i Kristianstad. Om en person anlände på formell visit till Versailles var det regel att besöka drottningen. Eftersom Maria var medveten om att hon hade den svenska kungen Karl XII att tacka för mycket var hon välvillig mot svenska besökare, och hon försökte använda de få ord svenska hon kunde.

c)

Reportern: Nästa fråga handlar om filmen *Casablanca*. Det går rykten om att huvudrollsinnehavarna själva inte visste hur filmen skulle sluta och att filmen vimlar av historiska fel. Sant eller falskt? undrar Malin.

Måns: *Casablanca* bygger på en pjäs, *Everybody Comes to Rick's*, som utspelar sig på en restaurang. I pjäsen slutar intrigen ungefär som på filmen: Rick sänder iväg det äkta paret till flygplatsen. Detta måste alla ha känt till när filmen spelades in. Däremot stämmer det att filmen innehåller felaktigheter. I verkligheten fanns det till exempel inga uniformerade tyska trupper i Casablanca, men i filmen ser man gott om dem.

d)

Reportern: Mia skriver att på en gotländsk bildsten kan man se en kvinna med ormar. Hade nordborna någon form av ormkult innan de kristnades?

Måns: Faktum är att folk på senmedeltiden ibland hävdade att ormkult förekom i Sverige. Enligt vad vi kan läsa i skrifter hände det att bönderna satte ut mjölk i offergåva till så kallade husormar. Men är detta sant? Inom modern forskning har det starkt betvivlats att ormkult någonsin har förekommit i Norden.

e)

Reportern: Till sista vill jag själv ställa en fråga. Vår statsminister Reinfeldt liknade sig nyligen vid en stridshingst. Men vad är det?

Måns: När riddarna red ut i strid använde de alltid hingstar. De kraftigaste exemplaren valdes ut och genomgick en grundlig skolning och därför kostade de jättemycket i inköp. Men å andra sidan kunde de användas oerhört effektivt ute på slagfältet. Stridshingsten måste vara helt orädd. Om man jämför med en bil så är en stridshäst i klass med en formel 1-bil.